

Grotere koppels biggen afleveren met het twee- of drieweekse produktiesysteem?

Peter Roelofs, PV, Adri van Hoof, AH-Den Bosch, Patrick Verbaarschot, LUW

Als vermeerderaars grotere koppels biggen afleveren door minder vaak te leveren neemt de spreiding van de gewichten in een koppel toe. De toename is kleiner bij een twee- of drieweekse produktiesysteem en wordt verder beperkt door de gespeende biggen bij opleg te sorteren naar gewicht. Dan nog is het afleveren van grote koppels biggen alleen mogelijk als er afspraken zijn met vaste afnemers.

De meeste Nederlandse varkenshouders werken met een wekelijks produktiesysteem. Het Proefstation voor de Varkenshouderij heeft van 1992 tot 1994 op vijf praktijkbedrijven en op het varkensproefbedrijf in Rosmalen onderzoek verricht naar tweeweekse en drieweekse produktiesystemen. In het "Praktijkonderzoek Varkenshouderij" (jaargang 8, nr. 2, blz. 12) is de planning van een vet-meerderingsbedrijf met een drieweekse produktiesysteem beschreven. In dit artikel wordt de invloed van twee- of drieweekse produktiegroepen op de omvang en de homogeniteit van af te leveren koppels biggen uiteengezet. In het volgende periodiek worden de economische aspecten beschreven.

Waarom dit onderzoek?

Varkensmesters stellen aan de koppels op te leggen biggen hoge eisen met betrekking tot de individuele biggen (gezondheid, groeivermogen) en het totale koppel (omvang en homogeniteit). Om all in-all out te kunnen toepassen willen veel mesters koppels van ongeveer 80 biggen. Vanwege de gemiddeld betere technische resultaten hebben ze die het liefst van één of twee vaste vermeerderaars. Mede hierdoor brengen

grote koppels biggen de vermeerderaar relatief meer op dan kleine koppels.

In verband met de homogeniteit leveren vermeerderaars gemiddeld eenmaal per 10 dagen biggen. Bedrijven met minder dan 135 zeugen kunnen dan geen hele mestafdeling vullen. De helft van de Nederlandse zeugenhouders kan zelfs niet eenmaal per 10 dagen 40 biggen leveren. Onderzocht is of dat met een tweeweekse of drieweekse produktiesysteem wel gaat.

Grotere koppels, maar minder homogeen

De invloed van het produktiesysteem op de afgeleverde koppels biggen is onderzocht op vijf praktijkbedrijven. Op deze bedrijven zijn drie koppels afgeleverde biggen individueel gewogen. De resultaten staan in tabel 1.

De koppels uit het drieweekse produktiesysteem waren 1,7 keer zo groot als de "normale" koppels maar minder homogeen. De spreiding (sd) van de gewichten per koppel was bij het drieweekse produktiesysteem 1,7 keer zo groot.

Gespeende biggen sorteren naar gewicht

Door verschillen in groeisnelheid hebben biggen

Tabel 1: De invloed van het produktiesysteem op koppels biggen die, door vermeerderingsbedrijven met ongeveer 100 zeugen, zijn afgeleverd

	wekelijks	drieweeks
aantal bedrijven	3	2
interval tussen leveringen	11 dagen	23 dagen
koppelgrootte	54 biggen	81 biggen
spreiding (sd) binnen het koppel	2,9 kg	4,5 kg

die tegelijk zijn geboren aan het einde van de opfokperiode verschillende gewichten, Dit is ongunstig als een vermeerderaar biggen uit één produktiegroep tegelijk wil afleveren. Om het "uit elkaar groeien" van ongeveer tegelijk geboren biggen te beperken, kunnen biggen na het spenen worden opgelegd naar gewicht in plaats van per toom. De gespeende biggen worden dan zodanig opgelegd dat de gewichtsverschillen binnen elk hok zo klein mogelijk zijn, Uit onderzoek op het varkensproefbedrijf in Rosmalen blijkt dat de spreiding tussen de aflevergewichten binnen de koppels biggen hierdoor met 0,5 kg afneemt van 4,3 kg naar 3,8 kg. Toch was de spreiding nog 0,9 kg hoger dan op de praktijk-bedrijven met het wekelijkse produktiesysteem. Bij het naar gewicht opleggen is geen invloed aangetoond op de technische resultaten,

Biggen afleveren uit meerdere groepen

Bij een wekelijks produktiesysteem worden voorlopers uit een produktiegroep tegelijk afgeleverd met de achterblijvers uit een andere groep. Bij twee- en drieweekse produktiesystemen is dat moeilijker. In tabel 2 staat hoe groot de spreiding in aflevergewichten zou zijn als ook bij het twee- en drieweekse produktiesysteem bij het afleveren wordt gemengd en eenmaal per 10,14 of 21 dagen wordt afgeleverd. Een vermeerderingsbedrijf met 80 zeugen levert dan respectievelijk 51,68 en 102 biggen per keer af. Zoals werd verwacht neemt de homogeniteit van de afgeleverde koppels biggen af bij een langer interval tussen twee leveringen, De afgeleverde koppels bij eenmaal per twee of per drie

weken afleveren zijn het meest homogeen bij respectievelijk het tweeweekse en het drieweekse produktiesysteem. Opmerkelijk is dat ook bij eenmaal per 10 dagen afleveren de meest homogene koppels worden afgeleverd bij het drieweekse produktiesysteem. De homogeniteit van de af te leveren koppels hoeft, bij dezelfde afleverfrequentie, bij het twee- of drieweekse produktiesysteem dus niet slechter te zijn dan bij het wekelijkse produktiesysteem.

Groeisnelheid tijdens de mestperiode

Als een vermeerderaar bij het twee- of drieweekse produktiesysteem de achterblijvers uit een produktiegroep tegelijk met de voorlopers uit de volgende groep aflevert, wegen de oorspronkelijke achterblijvers gemiddeld respectievelijk 1,9 kg en 6,3 kg meer dan de rest van het koppel. Biggen die tijdens de opfokperiode achterbleven groeiden gedurende een normale mestperiode (tussen andere varkens) gemiddeld 2 kg minder dan de rest, Het gemiddelde gewicht van de twee dan wel drie weken ouder opgelegde achterblijvers is dan aan het einde van het mesttraject bij het tweeweekse produktiesysteem ongeveer gelijk aan dat van de snelle groeiers en bij het drieweekse produktiesysteem ongeveer 4,5 kg hoger dan dat van de snelle groeiers. Gemiddeld is dit in vergelijking met de huidige situatie, waarbij de langzaam groeiende biggen vaak het lichtste worden afgeleverd, een verbetering. Informatie-uitwisseling tussen vermeerderaar en mester is echter een voorwaarde. ■

Tabel 2: Invloed van produktiesysteem op spreiding (sd)* in aflevergewichten, afhankelijk van de afleverfrequentie

produktiesysteem	afleverfrequentie (eenmaal per ...)		
	10 dagen	14 dagen	21 dagen
wekelijks	3,2	3,8	4,8
tweeweeks	3,0	2,9	4,5
drieweeks	2,8	3,0	3,6

* De spreiding is lineair gecorrigeerd voor het gemiddelde aflevergewicht